

بررسی رابطه جو عاطفی خانواده با رشد مهارت و انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر مقطع متوسطه منطقه ۴ استان تهران

اشرف جبلی^۱

^۱ کارشناس ارشد مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

نویسنده مسئول:

اشرف جبلی

مجله علمی پژوهش در مدیریت و مطالعات اجتماعی (سال هفتم)
شماره ۲۴ / تابستان ۱۴۰۰ / ص ۱۴-۱

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه جو عاطفی خانواده با رشد مهارت و انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر مقطع متوسطه منطقه ۴ استان تهران می باشد. جامعه آماری این تحقیق مشتمل بر ۸۰۰ نفر دانش آموز دختر که تعداد ۱۲۰ نفر به عنوان نمونه آماری تحقیق انتخاب شدند. روش تحقیق در این پژوهش با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای بوده است. در این تحقیق از متغیر جو عاطفی خانواده که متمایل بر اصول دموکراسی، اصول دیکتاتوری، اصول آزادی مطلق و تحصیلات پدر و مادر و رشد مهارت بوده است. به منظور گردآوری داده ها از پرسشنامه جو عاطفی خانواده که توسط والدین افراد نمونه پاسخ داده شده است برای تجزیه و تحلیل داده ها پس از جمع آوری پرسشنامه و استخراج اطلاعات و براساس جداول و نمودارهای ستونی از روش آمار توصیفی (مقادیر مرکزی، پراکندگی، وضع توزیع نمره ها) بهره گرفته شده است. متغیرهای جو عاطفی (دموکراسی، دیکتاتوری و آزادی مطلق) که یافته های تحقیق نشان داد متغیر جو عاطفی خانواده بر رشد مهارت و انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان همبستگی مثبت و معناداری داشته و بهترین پیش بینی کننده های رشد مهارت دانش آموزان دختر را وجود احساس امنیت در خانواده و همچنین تحصیلات مادر نقش مهمی در پیشرفت تحصیلی آنان نشان داد.

واژگان کلیدی: انگیزش، پیشرفت تحصیلی، مهارت، دانش آموز، جو عاطفی خانواده

مقدمه

روانشناسان انگیزش را فرآیندی می دانند که در برانگیختن^۱، جهت دادن^۲ و پایایی رفتار^۳ دخیل است. همه ما به اصطلاحی نیاز داریم که بر نیروهای سوق دهنده و کشاننده ای دلالت کند که به رفتار دیرپایی که متوجه اهداف خاصی است منجر شود اصطلاح مزبور انگیزش^۴ است انگیزه ها به عنوان استنباط ها، تبیین ها و پیش بینی های رفتار هستند و یکی از ویژگی های مهم انگیزه ها این است که ما هرگز آنها را مستقیماً مشاهده نمی کنیم (مورگان و کینگ^۵، ۲۰۱۰). انگیزه اصطلاحی است که غالباً با انگیزش مترادف به کار می رود. با این وجود، می توان انگیزه را دقیق تر از انگیزش به عنوان حالت مشخص که سبب ایجاد رفتاری معین می شود تعریف کرد به عبارت دیگر انگیزش عامل کلی مولد رفتار به حساب می آید در حالی که انگیزه را علت اختصاصی یک رفتار مشخص می دانند. راسل^۶ (۱۹۷۱) در این باره می گوید: «انگیزه در بحث حاضر برای مشخص کردن قصد یا بازده دلخواه یک رفتار به کار می رود. سپس کاربرد اصطلاح انگیزه در مورد حیوانات جایز نیست هر چند مفهوم انگیزش ممکن است ساده به نظر برسد، اما تجزیه و تحلیل آن بسیار مشکل است. انگیزش در هر نگره تربیتی مفهومی ریشه ای دارد که در نظام تربیتی شکستی که رخ می دهد غالباً انگیزش نکوهیده می شود. انگیزه پیشرفت انگیزه ای است درونی در فرد برای به پایان رساندن موفقیت آمیز یک تکلیف، رسیدن به یک هدف یا دستیابی به درجه معنی از شایستگی در یک کار (برونو، ۱۹۹۲) تحقیقات در زمینه انگیزه پیشرفت نشان داده است که افراد از لحاظ نیاز به پیشرفت تفاوت زیادی با یکدیگر دارند بعضی از افراد دارای انگیزه سطح بالایی هستند و در رقابت با دیگران و در کارهای خود برای کسب موفقیت به سختی می کوشند، در حالی که عده ای دیگر انگیزه چندانی برای پیشرفت و موفقیت ندارند» (آیزر، ۲۰۱۰).

والدین تاثیر مهمی را بر رشد انگیزش پیشرفت در کودکان دارند. فرانکن (۱۹۹۷)، در مورد اهمیت این عامل معتقدند والدین پسران با نیاز به پیشرفت بالا خود به عنوان الگوهایی هستند که مرتباً با فعالیت های مربوط به پیشرفت درگیر می باشند و آنها اهداف عالی را برای کودکان خود در نظر می گیرند و به خاطر پیشرفت در جهت آن اهداف، کودکان را تشویق می کنند و در عوض آنها را به دلیل شکست در پیشرفت تنبیه می کنند و در عین حال اجازه انتخاب راه حل هایی را به کودکان خود می دهند (مانس، ۱۳۷۳)

از آن جایی که انگیزه های اجتماعی از نظر پیشرفت عمدتاً آموخته شده هستند پاسخ کلی به این باید این باشد که تفاوت های تجربه های اوایل زندگی منجر به تفاوت هایی در مقدار انگیزش پیشرفت تحصیلی می شود. به طور اخص، کودکان از راه تقلید رفتار والدین خود و سایر افراد مهمی که به عنوان سرمشقی به کار می روند یاد می گیرند. کودکان از طریق این قبیل یادگیری مشاهده ای (باندورا و همکاران، ۲۰۰۹) بسیاری از ویژگی های سرمشق از جمله نیاز پیشرفت را می پذیرند، به شرط این که سرمشق این انگیزه در حد قابل ملاحظه ای باشد (اکس، ۱۹۸۳). گفته می شود انتظاراتی که پدران و مادران از فرزندان خود دارند نیز در رشد مهارت و انگیزش پیشرفت تحصیلی آنان مهم است. مک کللند (۱۹۹۲) مشاهده نمود والدین با تحصیلات عالی یا مادران تحصیل کرده دارای فرزندان با نیاز پیشرفت بالاتری نسبت به والدین با تحصیلات کمتری یا مادران بی سواد می باشند (رضائیان، ۱۳۹۹). سپس با توجه به این که عوامل متغیرهای فراوانی بر رشد و پیدایش انگیزش تاثیر می گذارند و از آن جایی که خانواده اولین بذر و بنای شخصیت را فراهم می سازد، مانند فیلتری برای عقاید، ارزش ها و نگرشهای مربوط به فرهنگ محسوب می شود و آنها را به شیوه اختصاصی و انتخابی به کودک ارائه می دهد. بنابراین، تحقیق حاضر در این رابطه در مجموع سوالاتی را به طور خلاصه مطرح می کند:

آیا بین جو عاطفی خانواده های متمایل به اصول دموکراسی، اصول دیکتاتوری، اصول بی بند و باری و میزان تحصیلات پدر و مادر و نمرات انگیزش پیشرفت و مهارت رابطه وجود دارد؟

انگیزه پیشرفت برای جامعه از اهمیت خاصی برخوردار است، طوری که در مورد اهمیت انگیزش پیشرفت مک کللند (همان) معتقد است جوامعی رو به پیشرفت هستند که انگیزه انجام کار و مهارت و پیشرفت در میان آن افراد قوی باشد، جوامعی که افراد آن فاقد انگیزه باشند حتی با وجود امکانات مالی و شرایط مساعد طبیعی کمتر شانس توسعه و ترقی خواهند داشت. انگیزش پیشرفت نیز در رابطه با عملکرد تحصیلی حائز اهمیت فراوان است. نیاز به کسب موفقیت یک انگیزه مهم در سازمان هاست زیرا بسیاری از مشاغل نیاز به چنین انگیزه ای برا دستیابی به موفقیت دارند (مک کللند ۱۹۹۲). همچنین شواهد نشان می دهد که تنها حدود ده درصد جمعیت نیاز به کسب پیشرفت بالایی دارند. در نتیجه، می توان به ضرورت انجام این پژوهش پی برد.

اهمیت نگرش پیشرفت و تاثیر متغیرهای گوناگون در رشد و پرورش آن در کشور، تحقیقات کافی و روشن در این زمینه بسیار کم است. به همین سبب پژوهش برای بررسی روابط متغیرهای مورد مطالعه با توجه به روش های آماری مورد استفاده مطرح می شود تا بتوان نتایج

¹ Arousing

² Directing

³ Sustaining

⁴ Motivation

⁵ Morgan and king

⁶ Russel

حاصل از آن به سوالات مطرح شده پاسخ داده و به این وسیله برخی از اندیشه ها را در این مورد که پشتوانه تجربی ندارد را بیشتر پرورش داد و اعتبار پیش بینی آنها را بهبود بخشید و با برانگیختن افراد به تعیین هدف های عالی و ایجاد روحیه همکاری در عملکرد آنها تاثیر مثبت گذاشته و بدین ترتیب گامی به سوی تحقق بخشیدن به هدف آرمانی آموزش و پرورش برداشت و همچنین امید است که این تحقیق از لحاظ علمی زمینه ای برای انجام تحقیقات آتی باشد.

هدف اصلی پژوهش بررسی رابطه جو عاطفی خانواده با رشد مهارت و انگیزش پیشرفت تحصیلی است، یعنی روشن ساختن نحوه روابط خانواده با یکدیگر و رابطه آن با انگیزش پیشرفت که رابطه این متغیرها با ابزارهای اندازه گیری عینی و دقیق (پرسشنامه جو عاطفی خانواده) مورد بررسی قرار گرفته که با بررسی و مطالعه نتایج تحقیق قبلی می توان اعتبار پیش بینی را بالا برد و مطالعه ویژگی های خانوادگی دانش آموزانی که انگیزش پیشرفت پائین دارند و بیان انگیزش پیشرفت و تاثیر آن در رشد و تکامل فرد و در نتیجه توسعه یافتگی جامعه نیز از اهداف پژوهش حاضر می باشد.

پرسش اصلی این پژوهش این است که آیا بین جو عاطفی خانواده و نمرات انگیزش پیشرفت دانش آموزان رابطه وجود دارد یا خیر؟

۱- آیا بین جو عاطفی خانواده های متمایل بر اصول دموکراسی و نمرات انگیزش پیشرفت دانش آموزان رابطه وجود دارد؟

۲- آیا بین جو عاطفی خانواده های متمایل بر اصول دیکتاتوری و نمرات انگیزش پیشرفت دانش آموزان رابطه وجود دارد؟

۳- آیا بین جو عاطفی خانواده های متمایل بر اصول آزادی مطلق و نمرات انگیزش پیشرفت دانش آموزان رابطه وجود دارد؟

۴- آیا بین تحصیل پدران و مادران و مهارت نمرات انگیزش پیشرفت دانش آموزان رابطه وجود دارد؟

مطابق دسته بندی شریعتی (۱۳۸۵)، متغیر جو عاطفی شامل سه سطح است: ۱- خانواده متمایل بر اصول دموکراسی، ۲- خانواده متمایل بر اصول دیکتاتوری، ۳- خانواده متمایل بر اصول آزادی مطلق متغیر میزان تحصیلات پدر و مادر به عنوان متغیرهای مستقل (پیش بینی) این پژوهش می باشد. متغیر مهارت و انگیزش پیشرفت متغیر وابسته (تابع) در این زمینه می باشد. مقطع تحصیلی همه دانش آموزان یکسان است و محل جغرافیایی سکونت از متغیرهای کنترل این پژوهش می باشند.

طبق تعریف آذر (۱۳۹۵)، متغیر کنترل متغیری است که اثر آن باید خنثی یا کنترل شود. تعریف متغیرهای تحقیق اثر فعلی به شرح ذیل می باشد:

جو عاطفی خانواده: منظور نحوه ارتباط و طرز برخورد افراد یک خانواده با هم است. نظر افراد خانواده نسبت به هم احساسات و علاقه آنها به یکدیگر و چگونگی دخالت یا عدم دخالت در کارهای هم و همکاری یا رقابت آنها با یکدیگر را نشان می دهد. نحوه ارتباط اعضاء خانواده به سه صورت دموکراسی و دیکتاتوری و آزادی مطلق پرسشنامه جو عاطفی خانواده را به کار برده شده است.

سطح یا میزان تحصیلات: که از سطح ابتدایی تا دکترا است.

مهارت و انگیزش پیشرفت: بخشی از آن بیرونی است که به توانایی های فرد در رفتار نشان داده شده است و بخشی درونی است برای به پایان رساندن موفقیت آمیز یک تکلیف است که رسیدن به هدف و دستیابی به درجه معینی از شایستگی و نیاز به پیشرفت یکی از نیازهای اصلی انسان در یک کار می باشد.

ادبیات تحقیق

حسینی و همکاران (۱۳۸۹) به بررسی رابطه ارزش تکلیف، باورهای توانایی-انتظار، درک دشواری تکلیف، منبع کنترل و پیشرفت قبلی با پیشرفت بعدی شیمی و آزمون مدل اکلز و ویگفیلد پرداخت. نظریه های انگیزش شامل نظریه غریزه و نظریه کاهش سائق و نظریه نسبت دادن و نظریه انتخاب و نظریه انتظار و شرطی شدن عامل می باشد و همچنین نظریه های نیازی انگیزش که به نظریه سلسله مراتب نیازهای مازلو و نظریه نیازهای آشکار مورای و نظریه ارزش (والانس) - وسیله - انتظار می توان اشاره کرد.

حیدری و همکاران (۱۳۹۷) به بررسی رابطه بین جو عاطفی خانواده با انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان چهارم پنجم دبستان شهرستان دلیجان پرداختند. روش مورد استفاده آنها همبستگی می باشد. جامعه آماری پژوهش شامل دانش آموزان چهارم و پنجم دبستان های شهرستان دلیجان بودند که از بین آنها ۲۰۰ دانش آموز با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند. پرسشنامه های جو عاطفی خانواده انگیزش پیشرفت تحصیلی را تکمیل کردند. یافته های آنها نشان می دهد که جو عاطفی خانواده تاثیر مستقیمی بر انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دارد. نتایج نشان داد بین جو عاطفی خانواده انگیزش پیشرفت تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد.

خجسته نیام و همکاران (۱۳۹۴) به بررسی رابطه بین جو عاطفی خانواده با انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و زیر مقیاس های آن پرداختند. جامعه آماری آنها شامل کلیه دانش آموزان دبیرستان های سطح شهر شیروان بود. تعداد نمونه این پژوهش ۷۰ نفر است که بصورت نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شده است. روش انجام پژوهش از نوع همبستگی است و ابزار مورد استفاده در پژوهش دو پرسشنامه جو عاطفی خانواده و انگیزه پیشرفت تحصیلی بود. برای تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی و ضریب همبستگی استفاده شد. یافته ها و نتایج

پژوهش نشان داد که جو عاطفی خانواده بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و زیر مقیاس های آن موثر است. آنها نتیجه گرفتند که توجه به تأثیر جو عاطفی خانواده رویکردی موثر در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان است.

محبی نورالدین وند و همکاران (۱۳۹۰) به بررسی رابطه بین جو عاطفی خانواده با رشد مهارت های اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پسر و دختر پایه های چهارم و پنجم ابتدایی شهرستان مسجد سلیمان بود. آزمودنی های تحقیق آنها شامل ۲۸۹ دانش آموزان (۱۴۷ پسر و ۱۴۲ دختر) بودند که با روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. ابزارهای اندازه گیری این پژوهش عبارت از مقیاس روابط عاطفی اعضای خانواده «هیل برن» آزمون رشد مهارت های اجتماعی «کرامتی» و میانگین نمرات دانش آموزان بود. نتایج تحقیق آنها نشان داد که بین جو عاطفی اعضای خانواده با رشد مهارت های اجتماعی دانش آموزان پسر $P < 0.05$ و دختر $P < 0.01$ همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه از بین حیطه های هشتگانه جو عاطفی خانواده، بهترین پیش بینی کننده های رشد مهارت های اجتماعی دانش آموزان پسر را وجود احساس امنیت در خانواده و در مورد دانش آموزان دختر، محبت کردن و تجارب مشترک با والدین نشان داد.

نصری و همکاران (۱۳۹۲) با هدف مدل یابی رابطه بین شرایط اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و جو عاطفی خانواده و شیوه های فرزند پروری با انگیزش تحصیلی تحقیقی انجام داده است. برای انجام آن ۶۰۰ نفر از دانش آموزان دوره متوسطه شهر تهران به روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای انتخاب شد. در این تحقیق برای جمع آوری اطلاعات، از چهار پرسشنامه انگیزش تحصیلی، جو عاطفی خانواده، شیوه های فرزند پروری و پرسشنامه شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خانواده استفاده شد. داده ها با استفاده از روش تحلیل مسیر تجزیه و تحلیل شد. بر اساس پیشینه تحقیقات انجام شده، مدل اولیه ای برای بررسی روابط بین متغیرها در نظر گرفته شد. نتایج تحلیل آنها نشان داد که مدل با داده های این پژوهش برازش مناسبی دارد. نتایج نشان داد که جو عاطفی، شرایط اقتصادی، شرایط اجتماعی و شرایط فرهنگی به ترتیب با مقدار اثر ۰/۸۶، ۰/۴۶، ۰/۱۵ و ۰/۴۱ بر شیوه های فرزند پروری تأثیر مستقیم و تأثیرگذار بودند. در حالی که از بین شرایط خانوادگی فقط شرایط اقتصادی با مقدار اثر ۰/۴۱ بر جو عاطفی تأثیر مستقیم داشت. تأثیر جو عاطفی با مقدار اثر ۰/۵۶ و شرایط اقتصادی با مقدار اثر ۰/۴۱ بر انگیزش به صورت مستقیم تأثیرگذار بود. شرایط اجتماعی، شرایط فرهنگی و جو عاطفی نیز به ترتیب با مقدار اثر ۰/۳۶، ۰/۳۹ و ۰/۸۹ بر انگیزش به صورت غیرمستقیم تأثیر داشتند. نتایج تحقیق آنها نشان داد که شرایط خانوادگی ۱۹ درصد از متغیر انگیزش را تبیین و پیش بینی می کند.

قدسی و همکاران (۱۳۹۳) پژوهشی با هدف تعیین پیش بینی کننده های انگیزه پیشرفت بر اساس طرح واره های ناسازگار اولیه و جو عاطفی خانواده بود. روش پژوهش آنها توصیفی از نوع همبستگی و جامعه آماری تمام دانش آموزان دختر سال اول دبیرستان های شهر قم به تعداد ۱۸۲۳ نفر بود که با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای تصادفی نمونه ای شامل ۱۶۰ دانش آموز انتخاب شدند و به سه پرسشنامه طرحواره های یانگ ۱۹۹۵، انگیزه پیشرفت هرمنس ۱۹۷۰ و جو عاطفی خانواده هیل برن ۱۹۶۴ پاسخ دادند. یافته های تحقیق آنها نشان داد که جو عاطفی خانواده ۲۶/۶ درصد از تغییرات طرحواره های ناسازگار اولیه و ۸/۸ درصد از تغییرات انگیزه پیشرفت را پیش بینی می کند و طرحواره های ناسازگار اولیه نیز توان پیش بینی ۱۸/۶ درصد از تغییرات انگیزه پیشرفت را دارد. از بین مولفه های طرحواره ناسازگار اولیه در گام اول مولفه بریدگی طرد ۲۶/۷ درصد و در گام دوم مولفه بریدگی طرد با دیگر جهت مندی ۳۰/۷ درصد و نیز از بین مولفه های جو عاطفی فقط مولفه احساس امنیت به تنهایی توان پیش بینی ۱۶/۵ درصد تغییرات انگیزه پیشرفت را داشتند. از نتایج این پژوهش می توان در تشخیص های بالینی، آموزش ها و برنامه ریزی هایی جهت توجه ویژه و ارایه خدمات به خانواده ها برای ایجاد جو عاطفی سالم در خانواده استفاده کرد و از این طریق طرحواره های ناسازگار اولیه را اصلاح کرد و انگیزه پیشرفت را ارتقا داد.

مومنی و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهش خود به بررسی نقش هیجان پذیری و جو عاطفی خانواده در پیش بینی اشتیاق تحصیلی دانش آموزان پرداختند. طرح این پژوهش، طرح مقطعی - توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش آموزان دختر متوسطه دوم شهر اهواز که در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۹۵ مشغول به تحصیل می باشند تشکیل می دهند ($n = 3300$). نمونه پژوهش ۳۸۰ نفر از دانش آموزان شهر اهواز بود که به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. بدین صورت که در ابتدا شهر اهواز به چهار جهت (شمال، جنوب، شرق و غرب) تقسیم شد و سپس از هر جهت دو دبیرستان و از هر دبیرستان سه کلاس و از هر کلاس ۱۶ نفر انتخاب شد. برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه جو عاطفی هیل برن، فهرست عواطف مثبت و منفی (PANAS) پرسشنامه اشتیاق عاطفی، شناختی و رفتاری استفاده شد. یافته ها به کمک نرم افزار SPSS 19 و با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون، رگرسیون چند متغیری به شیوه گام به گام انجام شد. بین عواطف مثبت و جو عاطفی خانواده با اشتیاق تحصیلی، رابطه مثبت و معنی دار و بین عواطف منفی و اشتیاق تحصیلی رابطه منفی وجود داشت $P < 0.001$. نتایج رگرسیون چند متغیری نشان داد که هیجان پذیری و جو عاطفی خانواده پیش بینی کننده های مناسبی برای اشتیاق تحصیلی می باشند $P < 0.001$. بنابراین، با تقویت هیجان پذیری مثبت و ارتقای جو عاطفی مثبت و سازنده ی خانوادگی این احتمال وجود دارد که اشتیاق تحصیلی دانش آموزان نیز افزایش یابد.

مطابق نحنایی (۱۳۹۶) انگیزه اساس پیشرفت، میل و اشتیاق یا تلاش و کوشش است که فرد برای دستیابی به یک هدف یا تسلط بر اشیاء امور و یا افراد و اندیشه ها و یا یک معیار متعالی از خود ابراز می دارد. انگیزه پیشرفت به مفهوم انگیزه غلبه بر موانع و مبارزه با آن چه که به دشوار بودن شهرت دارد مورد استفاده قرار می گیرد. آنچه بیشتر نظر روان شناسان پرورشی و متخصصان آموزشی را به خود جلب کرده است شناخت انگیزه های یادگیرندگان است. شناسایی انگیزه های افراد و ارایه برنامه آموزشی متناسب با خصوصیات آنان موجب می شود که بهتر بیاموزند و احساس رضایت و لذت از خود (خودپنداره تحصیلی مثبت (و یادگیری داشته باشند. امروزه نظریه های یادگیری برای توصیف چگونگی یادگیری افراد، علاوه بر شناختن استعدادهای فردی، انگیزه های آنها را نیز مورد بررسی قرار می دهند سازه انگیزش پیشرفت تحصیلی به رفتارهایی که به یادگیری و پیشرفت در مدرسه مربوط است اطلاق می شود. انگیزش پیشرفت تحصیلی از دیدگاه های مختلف توصیف شده است. یعنی از رویکردها به انگیزش های مربوط به موفقیت اختصاص دارند که یکی از آنها رویکرد ناسازگارانه پدید آمده است. دومین تبیین در مورد انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مربوط به مفهوم اسناد دانش آموزان از موفقیت و شکست تحصیلی در نظریه واینر (۱۹۸۵) است. براساس مطالعات شانک ۳ دانش آموزان دارای انگیزش پیشرفت تحصیلی موفقیت را به تلاش و کوشش خود نسبت می دهند تا شانس یا آسانی تکلیف شکست برای آنان یک مشکل موقتی می باشد.

خدیبوی و وکیلی مفاخری (۱۳۹۰) در پژوهش خود به بررسی رابطه بین انگیزه پیشرفت، منبع کنترل، خود پنداره و پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان سال اول متوسطه نواحی پنج گانه تبریز پرداختند. جامعه آماری آنها ۲۶۷۶۹ نفر بود که تعداد ۱۷۰ نفر دختر و ۲۱۴ نفر پسر به عنوان نمونه آماری و با شیوه نمونه گیری چند مرحله ای انتخاب شدند. ابزارهای این پژوهش شامل پرسشنامه انگیزه هرمنس و پرسشنامه منبع کنترل راتر و پرسشنامه خودپنداره راجرز است. روش تحقیق این پژوهش از نوع همبستگی- توصیفی بود و برای آزمون فرضیه ها از ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد. نتایج تحقیق آنها نشان داد که در دانش آموزان دختر و پسر رابطه معنادار و مثبتی بین پیشرفت تحصیلی و انگیزه پیشرفت و منبع کنترل و خودپنداره وجود دارد. به طوری که هر قدر فرد از انگیزه پیشرفت بالاتری برخوردار باشد و منبع کنترل او درونی تر باشد و از خودپنداره بهتری برخوردار باشد از پیشرفت تحصیلی بالاتری برخوردار خواهد بود. در جهت پیش بینی متغیر پیشرفت تحصیلی، ابتدا خود پنداره و سپس انگیزه و در نهایت منبع کنترل دارای اهمیت می باشد.

سردردیان و همکاران (۱۳۹۵) به بررسی رابطه بین رفتار حمایت اجتماعی معلمان تربیت بدنی با انگیزش پیشرفت ورزشی دانش آموزان می پردازد. به نظر آنها، دانش آموزان تحت تاثیر رفتار حمایت اجتماعی معلمان تربیت بدنی و مربیان علاوه بر مشارکت بیشتر می توانند از انگیزش بیشتر برخوردار شوند. انگیزش پیشرفت نیز یکی از انواع انگیزش می باشد که بر بسیاری از رفتارها، افکار و احساسات مانند نوع فعالیت، تلاش برای پیگیری اهداف و پشتکار به دنبال مواجهه با شکست تاثیر دارد.

سلیمی و فتحی (۱۳۹۴) در پژوهش خود به بررسی رابطه بین انگیزش پیشرفت (درونی، بیرونی و عدم انگیزش) با پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان دختر سال سوم دبیرستان شهر کرمانشاه پرداخته است. روش این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانش آموزان دختر سال سوم مقطع متوسطه شهرستان کرمانشاه است که از میان آن ها ۲۸۴ نفر به روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای انتخاب شدند. برای سنجش انگیزش پیشرفت تحصیلی از مقیاس انگیزش پیشرفت AMS استفاده شد و برای پیشرفت تحصیلی از معدل کل نیمسال اول سال تحصیلی ۹۳-۹۴ استفاده شد. نتایج پژوهش آنها نشان داد که بین انگیزش پیشرفت تحصیلی و پیشرفت تحصیلی رابطه مثبت معنادار وجود دارد و همچنین میزان انگیزش پیشرفت تحصیلی درونی در دختران بالاتر از پسران و میزان عدم انگیزش پیشرفت تحصیلی در پسران بالاتر از دختران می باشد .

روش شناسی تحقیق:

تحقیق حاضر بر اساس نقش توصیف آماری در واقع جمع آوری و خلاصه کردن و توصیف اطاعات کمی حاصل از نمونه یا جامعه است که براساس نمونه گیری تصادفی انجام گرفته است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش آموزان دختر مقطع متوسطه منطقه ۴ آموزش و پرورش که از جمعیت آماری ۸۰۰ نفر انتخاب شده اند که نمونه آماری پس از تعیین و تعریف جامعه آماری بایستی اقدام به انتخاب گروهی از افراد جامعه با توجه به گستردگی و فراوانی نسبی منطقه مورد مطالعه و این که در این منطقه مدارس در مکان های مختلف قرار گرفته بود محقق باید طوری افراد نمونه را انتخاب می کرد که تمامی افراد شانس مساوی جهت انتخاب برخوردار باشند تا از میزان خطای اندازه گیری کاسته شود. عدد ۱۲۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب گردیده اند که از روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای استفاده گردیده است. اندازه گیری بر اساس پرسشنامه جو عاطفی خانواده که پرسشنامه اندازه گیری نحوه روابط خانواده با یکدیگر است که پرسشنامه شامل ۳۰ سوال چهار گزینه ای با توجه به تعریف عملیاتی متغیرهای مربوطه و با توجه به ویژگی های آنها طراحی شده است که سعی شده پرسشنامه برای پاسخگو جالب و جذاب و سوالات دارای توالی و پیوستگی باشد آینده نگری تفکر اتخاذ تصمیم درباره نحوه تجزیه و تحلیل داده ها نیز رعایت شده داشتن نام و نشان و همچنین سوالات به طوری طراحی شده است که چک کننده یا دروغ یاب است که تشخیص

دهنده جواب های نادرست است. اعتبار پرسشنامه با توجه به متغیرهای اصلی (دموکراسی، دیکتاتوری، آزادی مطلق) به سه قسمت متمایز از هم مشخص شد و به منظور سنجش اعتبار پرسشنامه در اختیار تعدادی از متخصصان تعلیم و تربیت قرار داده شد که از نظرات اصلاحی آنان استفاده شده است. نحوه نمره گذاری به جواب های صحیح نمره دو و به جوابهای ناصحیح نمره یک اختصاص داده شد و بنابراین با توجه به تعداد سوالات حداقل و حداکثر نمره ها براساس متغیرها مشخص گردید.

نتایج و یافته های پژوهش:

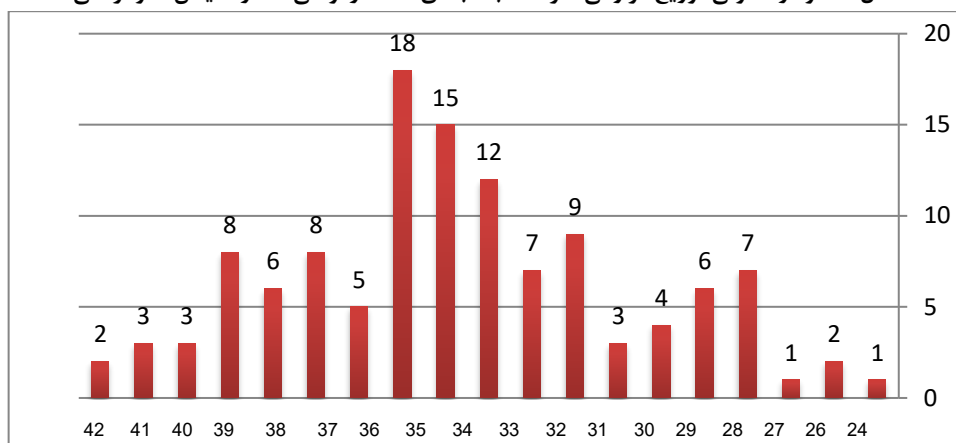
هدف اصلی این پژوهش که تعیین رابطه جو عاطفی خانواده با سه سطح دموکراسی و دیکتاتوری و آزادی مطلق و میزان تحصیلات والدین که در رشد مهارت و انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر که ابتدا به توصیف آماری داده پرداخته شده و برای هر سوال از دو جدول و یک نمودار ستونی شامل خلاصه نتایج حاصله از اجرای آزمون هاست استفاده شده است. آمارهای توزیع نمره ها (شامل مقادیر مرکزی، پراکندگی و وضعی توزیع نمره ها) محاسبه گردیده و نمودارهای ستونی فراوانی نمرات طبقه بندی شده گروه نمونه در هر یک از آنها ارائه شده است.

جدول ۱: توزیع فراوانی نمرات مرتب شده گروه در مقیاس دموکراسی خانواده

نمره خام	فراوانی F	درصد	درصد تراکمی
۲۳	۱	۰/۸	۰/۸
۲۴	۲	۱/۶	۲/۴
۲۶	۱	۰/۸	۳/۲
۲۷	۷	۵/۸	۹/۰
۲۸	۶	۵	۱۴/۰
۲۹	۴	۳/۳	۱۷/۳
۳۰	۳	۲/۵	۱۹/۸
۳۱	۹	۷/۵	۲۷/۳
۳۲	۷	۵/۸	۳۳/۱
۳۳	۱۲	۱۰	۴۳/۱
۳۴	۱۵	۱۲/۵	۵۵/۶
۳۵	۱۸	۱۵	۷۰/۶
۳۶	۵	۴/۱	۷۴/۷
۳۷	۸	۶/۶	۸۱/۳
۳۸	۶	۵	۸۶/۳
۳۹	۸	۶/۶	۹۲/۹
۴۰	۳	۲/۵	۹۵/۴
۴۱	۳	۲/۵	۹۸/۴
۴۲	۲	۱/۶	۱۰۰
جمع کل	۱۲۰	۱۰۰	

در این جدول کمترین و بیشترین نمره مشاهده شده در مقیاس دموکراسی خانواده به ترتیب برابر ۲۳ و ۴۲ بوده است و دامنه تغییرات نمره ها برابر با ۱۹ است. تعداد ۲۴ نفر نمره کمتر از ۳۱ آورده اند. تعداد ۹۶ نفر نمره کمتر از ۴۲ آورده اند.

شکل ۱. نمودار ستونی توزیع فراوانی نمرات طبقه بندی شده آزمودنی ها در مقیاس دموکراسی

جدول ۲. آمارهای توزیع فراوانی نمرات گروه نمونه در مقیاس دموکراسی خانواده

میانگین	میان	نما	واریانس	انحراف معیار
۳۳/۹۸۸	۳۴	۳۵	۱۴/۸۳۱	۳/۸۵۱

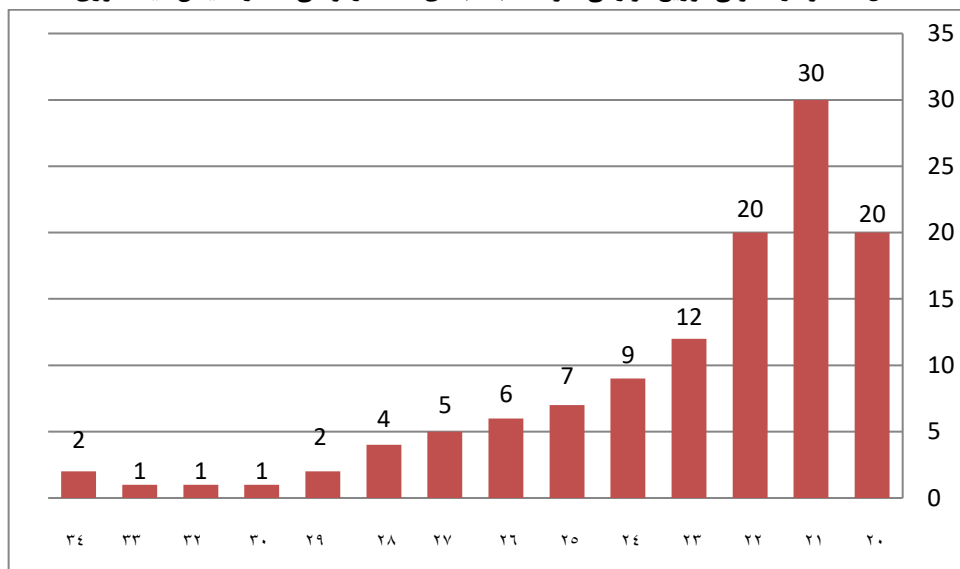
در این جدول مقادیر مرکزی توزیع نمره ها شامل میانگین میانه و نما (نقطه ای که بیشترین فراوانی را دارد) به ترتیب ۳۳/۹۸۸، ۳۴ و ۳۵ است. و مقادیر پراکندگی توزیع نمره ها شامل واریانس و انحراف معیار به ترتیب برابر ۱۴/۸۳۱ و ۳/۸۵۱ است.

جدول ۳. توزیع فراوانی نمرات مرتب شده گروه نمونه در مقیاس دیکتاتوری خانواده

درصد تراکمی	درصد	فراوانی F	نمره خام
۱۶/۶	۱۶/۶	۲۰	۲۰
۴۱/۶	۲۵	۳۰	۲۱
۵۸/۲	۱۶/۶	۲۰	۲۲
۶۸/۲	۱۰	۱۲	۲۳
۷۵/۷	۷/۵	۹	۲۳
۸۱/۵	۵/۸	۷	۲۵
۸۶/۵	۵/۰	۶	۲۶
۹۰/۶	۴/۱	۵	۲۷
۹۳/۹	۳/۳	۴	۲۸
۹۵/۵	۱/۶	۲	۲۹
۹۶/۳	۰/۸	۱	۳۰
۹۷/۱	۰/۸	۱	۳۲
۹۷/۹	۰/۸	۱	۳۳
۱۰۰	۱/۶	۲	۳۴
	۱۰۰	۱۲۰	جمع کل

در این جدول کمترین و بیشترین نمره مشاهده شده در مقیاس فرعی دیکتاتوری خانواده به ترتیب برابر ۲۰ و ۳۴ بوده است و دامنه تغییرات نمره ها برابر با ۱۵ است. تعداد ۹۸ نفر نمره کمتر از ۲۶ آورده اند. تعداد ۲۲ نفر نمره کمتر از ۳۴ آورده اند.

شکل ۲. نمودار ستونی توزیع فراوانی نمرات طبقه بندی شده آزمودنی ها در مقیاس دیکتاتور

جدول ۴. آمارهای توزیع فراوانی نمرات گروه نمونه در مقیاس دیکتاتور خانواده

میانگین	میان	نما	واریانس	انحراف معیار
۲۲/۹۰۲	۲۲	۲۱	۸/۸۳۷	۳/۹۷۳

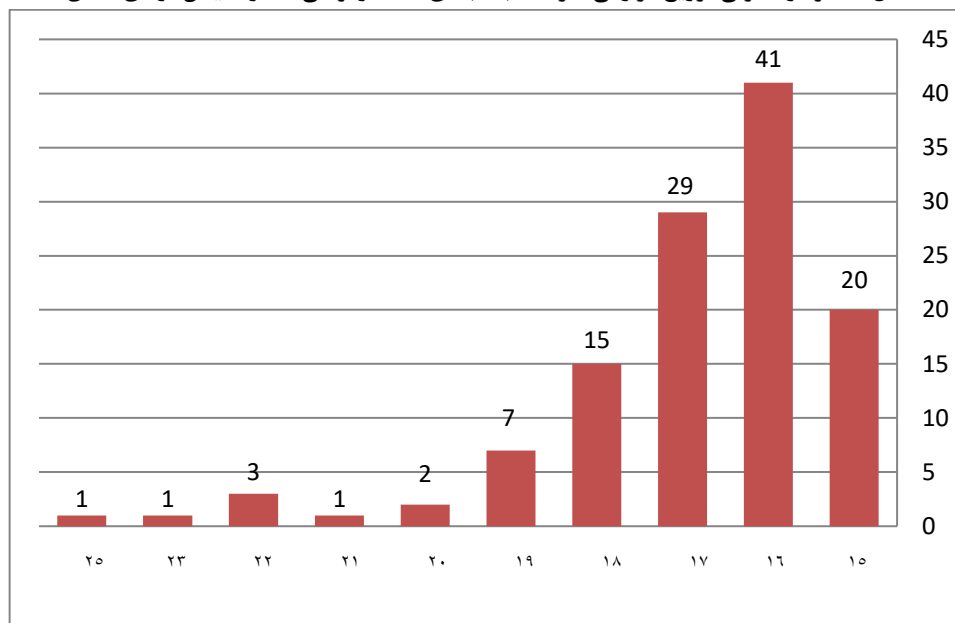
در این جدول مقادیر مرکزی توزیع نمره ها شامل میانگین میانه و نما (نقطه ای که بیشترین فراوانی را دارد) به ترتیب ۲۲/۹۰۲، ۲۲ و ۲۱ است و مقادیر پراکندگی توزیع نمره ها شامل واریانس و انحراف معیار به ترتیب برابر ۸/۸۳۷ و ۳/۹۷۳ است.

جدول ۵. توزیع فراوانی نمرات مرتب شده گروه نمونه در مقیاس آزادی مطلق خانواده

نمره خام	فراوانی F	درصد	درصد تراکمی
۱۵	۲۰	۱۶/۶	۱۶/۶
۱۶	۴۱	۳۴/۱	۵۰/۷
۱۷	۲۹	۲۴/۱	۷۴/۸
۱۸	۱۵	۱۲/۵	۸۷/۳
۱۹	۷	۵/۸	۹۳/۱
۲۰	۲	۱/۶	۹۴/۷
۲۱	۱	۰/۸	۹۵/۵
۲۲	۳	۲/۵	۹۸
۲۳	۱	۰/۸	۹۸/۸
۲۵	۱	۰/۸	۱۰۰
جمع کل	۱۲۰	۱۰۰	

در این جدول کمترین و بیشترین نمره مشاهده شده در مقیاس دموکراسی خانواده به ترتیب برابر ۱۵ و ۲۵ بوده است و دامنه تغییرات نمره ها برابر با ۱۱ است. تعداد ۶۱ نفر نمره کمتر از ۱۷ آورده اند. تعداد ۵۹ نفر نمره کمتر از ۲۵ آورده اند.

شکل ۲. نمودار ستونی توزیع فراوانی نمرات طبقه بندی شده آزمودنی ها در مقیاس آزادی مطلق

جدول ۶. آمارهای توزیع فراوانی نمرات گروه نمونه در مقیاس آزادی مطلق خانواده

میانگین	میان	نما	واریانس	انحراف معیار
۱۶/۸۰۸	۱۶	۱۶	۲/۵۹۷	۱/۶۱۱

در این جدول مقادیر مرکزی توزیع نمره ها شامل میانگین میانه و نما (نقطه ای که بیشترین فراوانی را دارد) به ترتیب ۱۶/۸۰۸، ۱۶ و ۱۶ است و مقادیر پراکندگی توزیع نمره ها شامل واریانس و انحراف معیار به ترتیب برابر ۲/۵۹۷ و ۱/۶۱۱ است.

جدول ۷. آمارهای توزیع فراوانی و درصد تفکیک میزان تحصیلات پدران

ردیف	میزان تحصیلات	تعداد فراوانی	درصد
۱	زیر دیپلم	۱۰	۸/۳
۲	دیپلم	۱۶	۱۳/۳
۳	فوق دیپلم و لیسانس	۵۵	۴۵/۸
۴	فوق لیسانس	۲۹	۲۴/۱
۵	دکتر	۱۰	۸/۳
۶	جمع کل	۱۲۰	۱۰۰

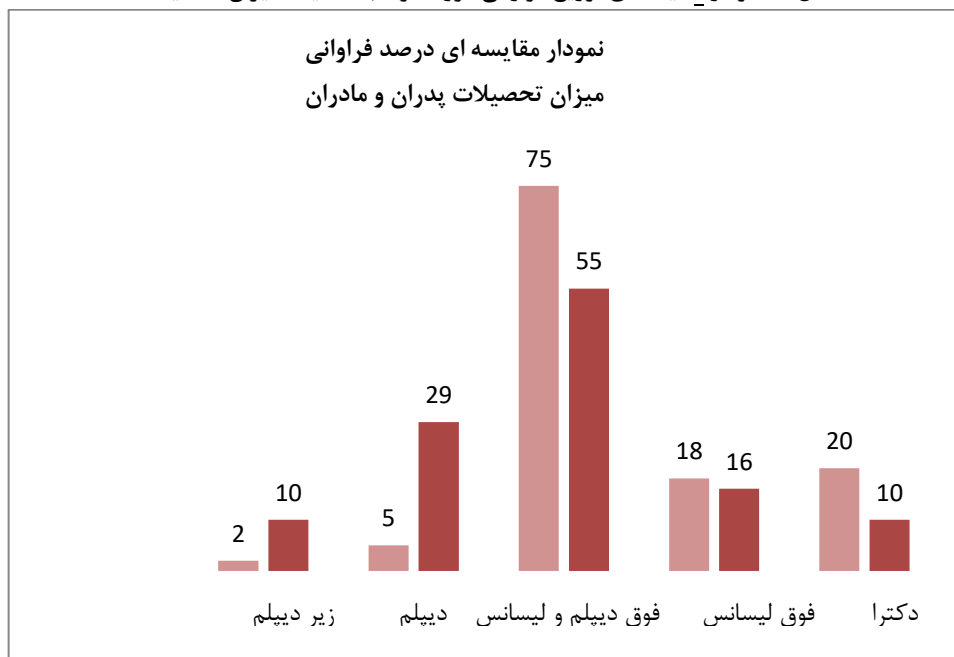
در این جدول کمترین و بیشترین فراوانی تحصیلات پدران به ترتیب برابر ۱۰ و ۵۵ بوده است که آمار تحصیلات پدران به ترتیب فوق دیپلم و لیسانس بیشترین فراوانی و دکتر کمتر فراوانی مشاهده شده است.

جدول ۸. آمارهای توزیع فراوانی و درصد تفکیک میزان تحصیلات والدین

ردیف	میزان تحصیلات	تعداد فراوانی	درصد
۱	زیر دیپلم	۲۰	۱۶/۶
۲	دیپلم	۱۸	۱۵
۳	فوق دیپلم و لیسانس	۷۵	۶۲/۵
۴	فوق لیسانس	۵	۴/۱
۵	دکتر	۲	۱/۶
۶	جمع کل	۱۲۰	۱۰۰

در این جدول کمترین و بیشترین فراوانی تحصیلات والدین به ترتیب برابر ۲ و ۷۵ بوده است که آمار تحصیلات والدین به ترتیب فوق دیپلم و لیسانس بیشترین فراوانی و دکترا کمترین فراوانی مشاهده شده است.

شکل ۳. نمودار مقایسه ای توزیع فراوانی گروه نمونه به تفکیک میزان تحصیلات

تجزیه و تحلیل نتایج

انگیزه پیشرفت یک ویژگی شخصیتی است که افراد از آن جهت با هم متفاوتند و براساس آن می توان رفتارهای خاصی را پیش بینی کرد. گرایشی مبتنی بر تلاش و کوشش جهت کسب موفقیت و رقابت برای پیشرفت به سوی اهداف معین و جوامعی که افراد آن فاقد این انگیزه باشند، با وجود شرایط مساعد طبیعی کمتر شانس توسعه و ترقی خواهند داشت. با توجه به اهمیت انگیزش و پیشرفت و رشد مهارت اجتماعی و تاثیر متغیرهای گوناگون در رشد آن و هدف تحقیق حاضر بررسی رابطه بین جو عاطفی خانواده (در سه سطح دموکراسی، دیکتاتوری، آزادی مطلق) میزان تحصیلات پدر و مادر با انگیزش پیشرفت در دانش آموزان دختر می باشد. گروه نمونه نفر دختر مقطع متوسطه منطقه ۴ استان تهران بوده که ۳/۲٪ کل جامعه آماری را تشکیل می دهند روش انتخاب نمونه به شیوه نمونه گیری تصادفی ساده و شامل مقادیر (مرکزی، پراکندگی، وضعی) توزیع نمره محاسبه شده و همچنین متغیرهای جو عاطفی (دموکراسی، دیکتاتوری، آزادی مطلق) و همچنین تحصیل مادر و رشد مهارت پیش بینی کننده معنادار برای انگیزش پیشرفت بوده و اهمیت دارد.

نتیجه گیری و پیشنهادات

از تحقیقات و بحث های گذشته نکاتی استنباط شده است افراد پیشرفت گرا مبنی بر نظر بل و فرنچ (۱۳۸۵) واینر (۱۹۸۵) و غیره کوشا بودن و راه اهداف خود کنترل خود واقع بینی داشتن تفکر منطقی، اعتماد به نفس و ... تشابه آن با خصوصیات خانواده مبتنی بر اصول دموکراسی می توان گفت که تاثیر خانواده های دموکراسی یا آزاد منش بیش از تاثیر خانواده های دیکتاتوری است. پژوهش حاضر رابطه جو عاطفی خانواده با رشد مهارت و انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مقطع متوسطه منطقه ۴ استان تهران را بررسی می کند. نتایج دست یافته با یافته های تحقیق بل و فرنچ (۱۳۸۵) و واینر (۱۹۸۴) می توان گفت تاثیر خانواده های دموکراسی یا آزادمنش بیش از تاثیر خانواده های دیکتاتوری در رشد پیدایش انگیزش پیشرفت تحصیلی می باشد و آوارز و همکاران (۲۰۱۲) که در صورت یکسان بودن شرایط فضای حاکم بر خانواده (قدرت گرا، آزادمنش) تاثیر مهمی بر موفقیت دانش آموزان دارد. همچنین تحقیقات وانگ و همکاران (۲۰۱۱) نشان می دهد که پیدایش انگیزش پیشرفت به نظام ارزش های والدین نگرش آنها به موضوع پیشرفت و شیوه های تربیتی کودکان وابسته است. با توجه به یافته های تحقیق پیشنهاد می شود که موضوع مورد بررسی در مقاطع سنی و در گروه های مختلف در تهران و سایر استان ها و شهرستان های کشور و همچنین نقش تاثیر متغیرهای دیگر مانند نگرش والدین، ارزش های فرهنگی و اجتماعی و اعتقادی خانواده و کیفیت تشویه و تنبیه والدین بر انگیزش پیشرفت تحصیلی را مورد بررسی قرار دهند.

منابع

- {۱} آذر، ع.، خدیور، آ (۱۳۹۵). کاربرد تحلیل آماری چندمتغیره در مدیریت. نگاه دانش، چاپ دوم، تهران.
- {۲} برونو، ف. (۱۹۹۲). فرهنگ توصیفی روان شناسی. ترجمه فرزانه طاهری و مهشید یاسایی، نشر ناهید، چاپ ۳، ۱۳۸۴، تهران.
- {۳} بل. و اس. فرنچ (۱۳۸۵). مدیریت تحول در سازمان. ترجمه مهدی الوانی و حسن دانایی، تهران، صفار، چ دوازدهم.
- {۴} حسینی، ف.، طالع پسند، س.، بیگدلی، ا. (۱۳۸۹). نقش مولفه های انتظار-ارزش بر پیشرفت شیمی دانش آموزان. نشریه روان شناسی تربیتی (روان شناسی و علوم تربیتی)، دوره ۶، شماره ۱۸، صص ۶۹-۳۹.
- {۵} حیدری، م.، بهرامی، م.، دیناروند، ح. (۱۳۹۷). بررسی رابطه جو عاطفی خانواده با انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان چهارم پنجم دبستان، دومین کنفرانس بین المللی روانشناسی، مشاوره، تعلیم و تربیت، مشهد.
- {۶} خدیوی، ا. و کیلی مفاخری، ا. (۱۳۹۰). رابطه بین انگیزه پیشرفت، منبع کنترل، خودپنداره و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان سال اول متوسطه نواحی پنج گانه تبریز. نشریه علمی آموزش و ارزشیابی (فصلنامه)، دوره ۴، شماره ۳، شماره پیاپی ۱۳، صص ۶۶-۴۵.
- {۷} خجسته نیام، ا.، خاکپور، م.، برآبادی، ح (۱۳۹۴). بررسی رابطه جو عاطفی خانواده با انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر شهرستان شیروان، اولین همایش علمی پژوهشی روانشناسی، علوم تربیتی و آسیب شناسی جامعه، کرمان.
- {۸} رضائیان، ع. (۱۳۹۹). مبانی مدیریت رفتار سازمان. انتشارات سمت، چاپ هجدهم، تهران.
- {۹} قدسی، ا.، صریحی، ن.، آقاییوسفی، ع. (۱۳۹۳). رابطه انگیزه پیشرفت با طرحواره های ناسازگار اولیه و جو عاطفی خانواده. فصلنامه روان شناسی کاربردی، دوره ۸، شماره ۱، شماره پیاپی ۱.
- {۱۰} سردودی، م.، قنبری فیروزآبادی، ع.، حسینی کشتان، م.، اسدی، ط. (۱۳۹۵). بررسی رابطه بین رفتار حمایت اجتماعی معلمان تربیت بدنی با انگیزش پیشرفت ورزشی دانش آموزان، دومین همایش ملی علوم کاربردی ورزش و تندرستی، تبریز.
- {۱۱} سلیمی، م. و فتحی، م. (۱۳۹۴). رابطه بین انگیزش پیشرفت (انگیزش درونی، انگیزش بیرونی و عدم انگیزش) با پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان دختر دبیرستانی، اولین کنگره علمی پژوهشی سراسری توسعه و ترویج علوم تربیتی و روانشناسی، جامعه شناسی و علوم فرهنگی اجتماعی ایران، تهران.
- {۱۲} شریعتمداری، ع. (۱۳۹۵). روانشناسی تربیتی. انتشارات امیر کبیر، چاپ ۲۴، تهران.
- {۱۳} فرانکن، ر. (۱۹۹۷). انگیزش و هیجان. ترجمه امانی پور، س.، نشر نی، چاپ نهم، ۱۳۹۹، تهران.
- {۱۴} مانس، ه. (۱۳۷۳). رشد و شخصیت کودک، ترجمه مهشید یاسایی، نشر مرکز، تهران.
- {۱۵} نصری، ص.، تیموری، ر.، حمیدی مجلج، م. (۱۳۹۳). مدل یابی روابط عوامل خانوادگی مؤثر بر انگیزش تحصیلی دانش آموزان دوره متوسطه شهر تهران. فصلنامه علمی، پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی، دوره ۱، شماره ۳، شماره پیاپی ۳، صص ۴۹-۳۹.
- {۱۶} محبی نورالدین وند، م.، مشتاقی، س.، شهبازی، م. (۱۳۹۰). رابطه بین جو عاطفی خانواده با رشد مهارت های اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پسر و دختر پایه های چهارم و پنجم ابتدایی شهرستان مسجد سلیمان. پژوهش در برنامه ریزی درسی (دانش و پژوهش در علوم تربیتی-برنامه ریزی درسی)، ۸ (۳۰)، صص ۸۴-۹۳.
- {۱۷} مومنی، خ.، عباسی، م.، پیرانی، ذ.، بگیان کوله مرز، م.ج. (۱۳۹۶). نقش هیجان پذیری و جو عاطفی خانواده در پیش بینی اشتیاق تحصیلی دانش آموزان. دوفصلنامه راهبردهای شناختی در یادگیری، دوره ۵، شماره ۸، صص ۱۸۲-۱۵۹.
- {۱۸} نحنایی، ط. (۱۳۹۶). انگیزش تحصیلی و نقش آن بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان، دومین کنفرانس ملی رویکردهای نوین در آموزش و پژوهش، محمود آباد.

- {19} Alvarez, M. S., Balaguer, I., Castillo, I., & Duda, J. L. (2012). The coach created motivational climate, young athletes' well-being, and intentions to continue participation. J of Clinical Sport Psychology, 6(2), 166-79.
- {20} Ayers, C.S. (2010). Achievement motivation and stress inoculation training: Coping through college. Doctoral Dissertation, Saint Louis University.
- {21} Eccles, J. (1983). Expectancies, values and academic behaviors. In: J. T. Spence (Ed.), Achievement and Achievement Motives: Psychological and Sociological Approaches. San Francisco, CA: Free Man.
- {22} Gage, N., & Berliner, D. (1992). Educational psychology (5th ed.), Houghton Mifflin Company.
- {23} Morgan, C.T. and King, R.A. (2010). Introduction to Psychology. 11th Ed, McGraw Hill, New Delhi.
- {24} Russell, I.V. (1971). Motivation. Dubuque, Iowa: W.M.C. Brown.
- {25} Smith, C.P., with Atkinson, J.W., McClelland, D.C., and Veroff, J. (eds.) (1992). Motivation and Personality: Handbook of Thematic Content Analysis. New York: Cambridge University Press.
- {26} Wang, M. T., Willett, J. B. & Eccles, J. S. (2011). The assessment of school engagement: Examining dimensionality and measurement invariance by gender and race/ethnicity. Journal of School Psychology, 49, 465-480.

- {27} Weiner, B. (1985). An attribution theory of achievement motivation and emotion. *Psychological Review*, 92 (4), 548-573.
- {28} White, J., Bandura, A., & Biro, L. A. (2009). Moral disengagement in the corporate world. *Accountability in Research*, 16, 41-74.